

HMC OER | ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

1 WELKOM IN ONZE OER!

2

2 JE OPLEIDING OP HET HMC

3

- 2.1 De jaarindeling 3
- 2.2 De lesinhoud 3
 - 2.2.1 Beroepsgerichte lessen op school 3
 - 2.2.2 Keuzedelen 3
 - 2.2.3 Beroepspraktijkvorming 4
 - 2.2.4 Talen en rekenen 6
 - 2.2.5 Studieloopbaanbegeleiding 7
 - 2.2.6 Burgerschap 7

3 HET MBO IN WETTELIJK KADER

9

- 3.1 BOL 9
- 3.2 BBL 9
- 3.3 Andere wettelijke verplichtingen 10

4 JE STUDIEVOORTGANG

11

- 4.1 Voortgangstoetsen 11
- 4.2 Magister 11
- 4.3 Studieadviezen 11
- 4.4 Versnellen of vertragen 13

5 EXAMINERING

14

- 5.1 Examens op het HMC: het hoe en waarom 14
- 5.2 Beroepsgerichte examens 14
- 5.3 Examens voor keuzedelen 15
- 5.4 Examens talen en rekenen 16
- 5.5 Eisen loopbaan en burgerschap 18
- 5.6 Bijzondere aanvragen rond examinering 18
 - 5.6.1 Examen doen op een hoger niveau 18
 - 5.6.2 Eerder examen doen voor Nederlands, Engels of rekenen 19
 - 5.6.3 Vrijstelling van examens 21
 - 5.6.4 Aangepaste examinering 21
- 5.7 Extraneus: geen lessen meer volgen, wel examens doen 22

6 EXAMENREGLEMENT

23

7 DIPLOMERING

24

- 7.1 Diploma-eisen 24
- 7.2 Zonder diploma de school verlaten 24

8 KLACHTENREGELING

25

ALGEMEEN DEEL VOOR ALLE OPLEIDINGEN

1 Welkom in onze OER!

In dit document maken we je wegwijs in onze *Onderwijs- en ExamenRegeling* (vanaf nu afgekort tot OER). Want jij hebt er als student recht op om goed te weten wat je van onze school en van onze opleidingen mag verwachten. Omgekeerd moet ook duidelijk zijn wat wij van jou verwachten tijdens de opleiding en wat je moet doen om je opleiding te kunnen afronden met een diploma.

In deze OER vind je daarom veel informatie over het onderwijs en over de examinering op het HMC. Naast dit algemene deel van de OER hoort bij elk van onze opleidingen een opleidingsspecifiek deel, de *OER per opleiding*. Daarin vind je waar jouw opleiding precies uit bestaat en wanneer je examens hebt.

Daarnaast sluit de school aan het begin van je opleiding een overeenkomst met je af. Deze overeenkomst bestaat uit: de inschrijvingsbevestiging, het [studentenstatuut](#) en de onderwijs- en examenregeling.

In deze OER combineren we wet- en regelgeving van de overheid met de zaken zoals we ze op het HMC hebben ingericht.

Overheidsregelingen staan gemarkeerd met het icoon dat hier links staat.

En tenslotte: mochten er tussentijds wijzigingen komen in de informatie hierna, dan maken we dat bekend via een zogeheten [addendum](#) op intranet.

WAARVOOR LEIDT EEN MBO-OPLEIDING JE OP?

Elke mbo-opleiding combineert drie doelen:

- 1 studenten opleiden voor een beroep;
- 2 studenten opleiden voor een vervolgopleiding;
- 3 studenten opleiden voor goed burgerschap.

In iedere opleiding die we aanbieden, zitten daarom ook basiskennis en basisvaardigheden over loopbaan en burgerschap, naast Nederlands, rekenen en (soms) Engels.

ONZE VISIE OP LEREN

Op het HMC hebben we een duidelijke visie op leren. Leren op het HMC betekent vooral: doen. Maken, ontdekken en delen staan centraal in ons onderwijs. Via deze [link](#) lees je meer over onze visie op leren.

2 Je opleiding op het HMC

Uitgangspunt voor je opleiding op het HMC is het beroep dat jij wilt gaan uitoefenen. Je opleiding is daarom heel praktijkgericht. Op die manier krijg je een goed beeld van het werkveld en van de mogelijkheden voor na je opleiding. Daarnaast besteden we veel aandacht aan sociale vaardigheden. Die heb je nodig om je werk goed te doen en om goed te functioneren in de maatschappij. Tijdens de opleiding speelt de ontwikkeling van een goede beroepshouding dan ook een belangrijke rol.

2.1 DE JAARINDELING

Elk schooljaar is verdeeld in vier periodes van ongeveer tien weken. Binnen elke opleiding ontvang je per periode een lesrooster met een gedetailleerd lesprogramma en een lokalenoverzicht. Direct aan het begin van de opleiding maak je kennis met iemand die gedurende het hele schooljaar belangrijk voor je is: je **studieloopbaanbegeleider** (afgekort SLB'er). Je SLB'er is jouw eerste aanspreekpunt voor vragen over je opleiding en eventuele begeleidingsvragen. Je SLB'er geeft lessen SLB waarin je informatie en opdrachten krijgt om zo goed mogelijk je opleiding te volgen. De lessen helpen je ook bij het kiezen wat je na je opleiding gaat doen. Met jouw SLB'er bespreek je elke periode je studievoortgang.

2.2 DE LESINHOUD

Alle opleidingen op het HMC bevatten in elk geval deze inhoudelijke onderdelen:

- 1 Beroepsgerichte lessen, zowel praktijk als theorie
- 2 Keuzedelen
- 3 Beroepspraktijkvorming (BPV)
- 4 Talen en rekenen
- 5 Studieloopbaanbegeleiding (SLB)
- 6 Burgerschap

De belangrijkste informatie per onderdeel vind je hieronder. Preciezere invulling van de onderdelen 1, 2 en 3 vind je in elke OER per opleiding.

2.2.1 BEROEPSGERICHTE LESSEN OP SCHOOL

Alle opdrachten die je uitvoert, staan in het teken van het verwerven van kennis en vaardigheden voor je beroep. Daarvoor volg je vooral praktijklessen, die waar nodig worden ondersteund met theorielessen. Meer informatie hierover in de OER per opleiding.

2.2.2 KEUZEDELEN

Elke opleiding bevat keuzedelen. De naam zegt het al: jij hebt dan iets te kiezen! Met keuzedelen kun je je vakmanschap verbreden of verdiepen. Bij sommige opleidingen worden er keuzedelen aangeboden die je voorbereiden op een vervolgopleiding.

Op het HMC zijn er keuzedelen van 240 en 480 SBU. SBU is een afkorting voor *Studie Belastingen Uren*. Deze uren kunnen bestaan uit lesuren, BPV en/of zelfstudie. Hoe deze verdeling gemaakt wordt, verschilt per keuzedeel. Voor elke opleiding geldt een verplicht aantal SBU aan keuzedelen. En die keuzedelen moet je ook met een examen hebben afgesloten. In het schema hieronder staat hoeveel SBU per niveau.

KWALIFICATIE	KEUZEDEELVERPLICHTING
Niveau 2	480 SBU
Niveau 3	720 SBU
Niveau 4	720 SBU
Niveau 4, eenjarige specialistenopleiding	240 SBU

In de loop van je opleiding kies je op verschillende momenten één of meer keuzedelen. Het HMC bepaalt per opleiding wanneer je welke keuzedelen mag kiezen. Wát je dan mag kiezen wordt elk jaar opnieuw bepaald, en wordt bekendgemaakt via [Keuzedelen-sharepoint](#).

We willen je helpen om je keuzedelen zo passend mogelijk te kiezen. Daarom organiseren we vóór ieder keuzemoment voorlichtingsrondes over het aanbod aan keuzedelen. Het gaat om jouw motivatie bij de keus die je maakt! Bij de voorlichting krijg je ook informatie over de programmering en de examinering van de keuzedelen.

2.2.3 BEROEPSPRAKTIJKVORMING

Een deel van je opleiding bestaat uit stage of werk in leerbedrijven. De officiële naam voor stage is *Beroepspraktijkvorming* (afgekort BPV). Tijdens de BPV doe je, onder begeleiding van een praktijkopleider, ervaring op in de beroepspraktijk. We gaan hieronder kort in op de BPV in BOL-opleidingen. Meer informatie over de organisatie van de BPV kun je vinden in het [online magazine voor de BPV](#).

De voorbereiding van de stage

Je zoekt - onder begeleiding - zelf een stagebedrijf. Dit bedrijf moet een erkend leerbedrijf zijn voor het crebonummer van jouw opleiding. Het leerbedrijf is erkend als het aan de [voorwaarden van SBB](#) voldoet. Alle erkende leerbedrijven vind je op www.stagemarkt.nl. Als je zo'n erkend bedrijf gevonden hebt, sluit je, na goedkeuring van school, een praktijkovereenkomst met het bedrijf af, via een zogeheten BPV-blad. Deze overeenkomst wordt door de school, het bedrijf en daarna ook door jou digitaal ondertekend in B3net (dit is de digitale BPV-omgeving). Stagelopen mag pas als de praktijkovereenkomst is getekend.

Tijdens de BPV

Je wordt begeleid door een BPV-begeleider van onze school én door een praktijkopleider uit het bedrijf. Tijdens de BPV houd je een digitale urenregistratie bij in B3net. Je maakt zowel opdrachten voor studieloopbaanbegeleiding (SLB) als voor het beroep waarvoor je wordt opgeleid (BPV). Via de SLB-opdrachten krijg je een realistisch beroepsbeeld. Door de BPV-opdrachten ontwikkel je je vakkennis- en vaardigheden.

De beoordeling

Elke BPV wordt beoordeeld door de praktijkopleider. Hij/zij beoordeelt jouw vakkennis en vaardigheden en je beroepshouding. De praktijkopleider bespreekt deze beoordeling met jou. Je vindt de beoordeling terug in het digitale voortgangsformulier in B3net. BPV-uren en -beoordelingen maken deel uit van de eisen om je diploma te halen (zie verder bij hoofdstuk 7 Diplomerings).

2.2.4 TALEN EN REKENEN

Om je toekomstige beroep goed te kunnen uitvoeren, heb je ook taal- en rekenvaardigheden nodig. Voor elke opleiding zijn in de wet niveaus vastgesteld waarop je die vaardigheden moet beheersen. In het schema hieronder vind je die niveaus - onze taal- en rekendocenten zullen je uitleggen wat de niveaus precies inhouden.

SCHEMA 1. MINIMALE NIVEAUS NEDERLANDS, REKENEN EN ENGELS PER OPLEIDINGSNIVEAU

VAK EN VAARDIGHEDEN	OPLEIDINGEN NIVEAU 2	OPLEIDINGEN NIVEAU 3	OPLEIDINGEN NIVEAU 4
Nederlands: ◇ Lezen ◇ Luisteren ◇ Schrijven ◇ Spreken ◇ Gesprekken voeren	2F	2F	3F
Rekenen: ◇ Grootheden en eenheden ◇ Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld ◇ Verhoudingen herkennen en gebruiken ◇ Procenten gebruik ◇ Omgaan met kwantitatieve informatie	Mbo-Rekenniveau 2	Mbo-Rekenniveau 3	Mbo-Rekenniveau 4
Engels: ◇ Lezen ◇ Luisteren	niet ¹	niet ¹	B1
Engels: ◇ Schrijven ◇ Spreken ◇ Gesprekken voeren	niet ¹	niet ¹	A2

¹ Met uitzondering van de opleidingen Retailmedewerker en Retailspecialist: Engels is (als moderne vreemde taal) onderdeel van het kwalificatiedossier van deze opleidingen. Zie daarvoor de OER per opleiding. Voor de overige opleidingen op niveau 2 en 3 kan Engels een keuzedeel zijn.

2.2.5 STUDIELOOPBAANBEGELEIDING

Je bent na je opleiding méér dan een beroepsbeoefenaar - je functioneert ook in de samenleving (zie verder bij 2.2.6). Bovendien is het belangrijk dat je jezelf niet alleen tijdens de opleiding, maar ook tijdens je loopbaan blijft ontwikkelen. In die ontwikkeling word je tijdens de opleiding begeleid door je SLB'er. In schema 2 vind je de vragen die centraal staan in je loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling.

SCHEMA 2. KWALIFICATIE-EISEN LOOPBAAN

LOOPBAANORIËNTATIE & -ONTWIKKELING	ONDERDELEN OM OVER NA TE DENKEN EN AAN TE WERKEN
Hoe geef je sturing aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op jouw kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven?	◇ Wat kan ik? Welke capaciteiten zijn van belang voor mijn loopbaan? ◇ Wat wil ik? Welke wensen en waarden vind ik belangrijk voor mijn loopbaan? ◇ Waar kan ik aan de slag? Hoe onderzoek ik de mogelijkheden om aan het werk te gaan? ◇ Hoe zie ik en stuur ik mijn loopbaan? Hoe kan ik mijn loopbaan plannen, beïnvloeden, met anderen bespreken? ◇ Wie ken ik en wie kent mij? Hoe bouw ik contacten op en hoe onderhoud ik die? Hoe houd ik voeling met de aan mijn loopbaan gekoppelde arbeidsmarkt?

Studieloopbaanbegeleiding bestaat uit klassikale uren en individuele gesprekken.

In samenspel met jouw SLB'er leer je doelen stellen en keuzes maken voor je eigen loopbaan, op basis van je kwaliteiten en mogelijkheden. Ook werk je aan thema-opdrachten, die qua moeilijkheidsgraad meegroeien met jouw ontwikkeling.

Je leerproces op het HMC zien we als onderdeel van je loopbaan. Je SLB'er houdt in Magister dan ook de voortgang van de SLB bij. En het is een diploma-eis dat je voor het onderdeel Loopbaan voldoet aan de inspanningsverplichting (zie ook hoofdstuk 7 Diplomerings).

2.2.6 BURGERSCHAP

Burgerschap is bij uitstek het opleidingsonderdeel waarin we aandacht besteden aan jouw plek en rol in de samenleving. We hebben de inhoud ervan uitgewerkt in vier onderwerpen, in het schema op de volgende pagina aangegeven als 'dimensies'. De vier dimensies komen aan bod in de aan Burgerschap gewijde lessen en workshops.

SCHEMA 3. KWALIFICATIE-EISEN BURGERSCHAP

BURGERSCHAP IN VIER DIMENSIES	VOORBEELDEN
Politiek-juridische dimensie	
In hoeverre ben je bereid en in staat om deel te nemen aan politieke besluitvorming?	◇ stemmen bij officiële verkiezingen ◇ actuele politieke onderwerpen, zoals: duurzaamheid, veiligheid, internationalisering en ondernemerschap ◇ omgaan met dilemma's over waarden en normen ◇ de kenmerken van een parlementaire democratie, de rechtstaat en het rechtssysteem ◇ de belangrijkste politieke stromingen en hun maatschappelijke agenda's
Economische dimensie	
In hoeverre ben je bereid en in staat om: ◇ een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap? ◇ op een passende en verantwoorde manier als consument deel te nemen aan de maatschappij?	◇ je functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf ◇ de rechten en plichten van een werknemer ◇ informatie verzamelen over producten en diensten en op basis daarvan een weloverwogen keuze maken ◇ de rol van de overheid op het gebied van arbeid ◇ de rol en invloed van branche- of vakorganisaties
Sociaal-maatschappelijke dimensie	
In hoeverre ben je bereid en in staat om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren?	◇ een actieve bijdrage aan de gemeenschap ◇ inzicht in de kenmerken van verschillende culturen ◇ de grondrechten en plichten in Nederland ◇ het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken
Vitaal burgerschap	
In hoeverre ben je bereid en in staat om te reflecteren op je eigen leefstijl en zorg te dragen voor je eigen vitaliteit als burger en werknemer?	◇ een juiste afstemming tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen ◇ het bewust worden van je eigen leefstijl en van gezondheidsrisico's ◇ activiteiten die bijdragen aan een gezonde leefstijl

Het is een diploma-eis dat je voor de onderdelen van Burgerschap hebt voldaan aan de inspanningsverplichting (zie ook hoofdstuk 7 Diplomerings).

3 Het mbo in wettelijk kader

In Nederland zijn er twee leertrajecten voor het mbo:

- 1 BOL - de beroepsopleidende leerweg
- 2 BBL - de beroepsbegeleidende leerweg

Bij de BOL-opleiding breng je de meeste tijd op school door; daarnaast loop je stage. Volg je de BBL, dan werk je vooral bij een bedrijf, met theoretische ondersteuning op school.

3.1 BOL

STUDIEFINANCIERING

BOL-opleidingen voldoen aan de eisen die de Wet op de Studiefinanciering stelt aan een dagopleiding. Volg je een BOL-opleiding, dan kom je dus (afhankelijk van je persoonlijke situatie) in aanmerking voor studiefinanciering, tegemoetkoming in de studiekosten en een OV-jaarkaart.

STUDIEBELASTING

Studiebelasting wordt uitgedrukt in *Studie Belastings Uren* (afgekort SBU).

Een schooljaar bevat ongeveer 1600 SBU.

Dat zijn 40 weken van 40 uur, waarbij inbegrepen:

- ◇ lestijd en huiswerk;
- ◇ leerwerk en opdrachten;
- ◇ de tijd die in je het BPV- of leerbedrijf doorbrengt.

Per schooljaar moet tenminste 1000 SBU besteed worden aan onderwijs op school en beroepspraktijkvorming samen. In het eerste leerjaar is er tenminste 700 uur begeleide onderwijstijd op school.

De studiebelasting voor de totale opleiding is gebaseerd op het 'normtraject': een gemiddelde student met een gemiddeld studietempo heeft het volledige onderwijsprogramma gevolgd.

Dan is de studiebelasting:

- ◇ 1600 SBU -> 1-jarig niveau 4
- ◇ 3200 SBU -> niveau 2
- ◇ 4800 SBU -> niveau 3 en 3-jarig niveau 4
- ◇ 6400 SBU -> 4-jarig niveau 4

3.2 BBL

PRAKTIJKOVEREENKOMST

De meeste mbo-opleidingen kun je ook volgen in de BBL-variant, de beroepsbegeleidende leerweg.

Deze leerweg valt niet onder de Wet op de Studiefinanciering. Bij de BBL kom je dus niet in aanmerking voor studiefinanciering, OV-jaarkaart e.d.

Je volgt de opleiding voornamelijk binnen het leerbedrijf. Met zo'n erkend leerbedrijf sluit je een praktijkovereenkomst (BPV-blad) af. Daarin spreek je met elkaar af welke verplichtingen je wederzijds hebt. In principe kom je met het leerbedrijf overeen dat je daar 4 dagen per week werkt - je bent daar dus in dienst. Daarnaast ga je 1 dag per week naar school voor de theorielessen.

STUDIEBELASTING

Elk studiejaar bevat het onderwijsprogramma tenminste 850 klokuren, waarvan:

- ◇ ten minste 200 begeleide uren op school en
- ◇ ten minste 610 lesuren in het bedrijf.

De studiebelasting voor de totale opleiding is gebaseerd op het 'normtraject': een gemiddelde student met een gemiddeld studietempo heeft het volledige onderwijsprogramma gevolgd. Dan is de studiebelasting:

- ◇ 1600 SBU -> 1-jarig niveau 4
- ◇ 3200 SBU -> niveau 2
- ◇ 4800 SBU -> niveau 3 en 3-jarig niveau 4

3.3 ANDERE WETTELIJKE VERPLICHTINGEN

LEERPlicht

De leerplicht geldt tot en met het schooljaar waarin je 16 wordt. Alle studenten zijn volledig leerplichtig:

- ◇ tot aan het eind van het schooljaar waarin je 16 wordt, of:
- ◇ tot aan het eind van je twaalfde schooljaar.

KWALIFICATIEPLICHT

Direct na het laatste schooljaar van de leerplicht begint de kwalificatieplicht - zonder één dag ertussen.

De kwalificatieplicht betekent eigenlijk een verlenging van de leerplicht:

- ◇ tot de dag dat je een startkwalificatie hebt gehaald: dat is een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2, 3 of 4. Of:
- ◇ tot de dag dat je 18 jaar wordt.

AANWEZIGHEIDSPlicht

De leerplicht en kwalificatieplicht zijn ingesteld door de overheid. Het is vanzelfsprekend dat we daar binnen het HMC een aanwezigheidsplicht aan verbonden hebben. Want als je te vaak afwezig bent, kan je ontwikkeling achterblijven. Dan loop je kans dat je je examens niet haalt.

Bij alle lessen wordt je aanwezigheid bijgehouden. Als je te vaak afwezig bent zonder geldige reden, gaat je SLB'er hierover met je in gesprek. Je SLB'er kan dan, afhankelijk van de situatie en in overleg met jou en de betrokken docent, een inhaaltraject afspreken. Zo'n inhaaltraject vindt plaats in jouw vrije tijd.

4 Je studievoortgang

Op het HMC vinden we het belangrijk om jouw ontwikkeling en studievoortgang goed in de gaten te houden. We hebben daar verschillende manieren en instrumenten voor. Je SLB'er en je vakdocenten gaan hierover met jou in gesprek.

4.1 VOORTGANGSTOETSEN

Bij alle vakken houden we jouw voortgang goed in de gaten. Dat doen we onder meer door af en toe een (voortgang)toets af te nemen. Daarmee kijken we of jouw kennis en vaardigheden zich naar verwachting ontwikkelen. Soms komen er aandachtspunten naar voren - die worden met jou besproken.

4.2 MAGISTER

Magister is het systeem waarin je studieresultaten worden bijgehouden: van je voortgangstoetsen en van je examens². Je kunt ook in Magister via de Magister app. Deze is te downloaden via de Play Store of Apple Store. De resultaten van examens worden bijgehouden in een examenboom. Jouw SLB'er legt je uit wat je kunt vinden in deze examenboom.

4.3 STUDIEADVIEZEN

Na elke periode geven we een studieadvies, dat we baseren op jouw ontwikkeling. Zie het schema 4.

BINDEND STUDIEADVIES

Aan het eind van het eerste schooljaar (in mei/juni) krijg je een advies met een aparte status, het Bindend StudieAdvies (afgekort BSA). Bij eenjarige opleidingen krijg je dit advies in december.

Dit BSA is positief of negatief. Er zijn drie mogelijkheden:

- ◇ bij een positief studieadvies kun je de opleiding gewoon vervolgen;
- ◇ bij een negatief studieadvies is er voldoende vertrouwen dat je je opleiding, al dan niet met vertraging, kan afronden;
- ◇ bij een negatief bindend studieadvies zijn er voor jou bij deze opleiding geen verdere mogelijkheden meer en ontbinden wij de overeenkomst.

Een negatief BSA zal in de regel niet als een verrassing komen. We hebben met jou dan al eerder besproken dat we ons zorgen maken over je studievoortgang.

² **LET OP:** In de loop van studiejaar 2025-2026 wordt Magister vervangen door een ander StudentInformatieSysteem (SIS): Osiris. Ook hierover krijg je informatie vanuit je opleiding.

Wanneer je het niet eens bent met het Negatief Bindend StudieAdvies, dan kun je daartegen beroep aantekenen. (-> zie het [reglement Commissie van Beroep voor de Examens](#) op HMC Intranet).

Let op: als je doorstroomt naar een vervolgopleiding binnen het HMC en start in leerjaar 1, ontvang je van die vervolgopleiding opnieuw een Bindend StudieAdvies.

STUDIEADVIEZEN PER PERIODE

Je krijgt binnen het HMC regelmatig een studieadvies. We kijken daarbij naar:

- ◇ je inzet
- ◇ je prestaties
- ◇ je motivatie (actieve leerhouding/beroepshouding)
- ◇ je aanwezigheid.

Je krijgt een van de adviezen A tot en met F uit het schema hieronder.

SCHEMA 4. STUDIEADVIEZEN

STUDIEADVIES	OMSCHRIJVING
A	Je vorderingen liggen op schema.
B	Je vorderingen liggen bijna op schema, op één of meer onderdelen heb je onvoldoende voortgang geboekt.
C	Je hebt op meerdere onderdelen onvoldoende voortgang geboekt. Je hebt een achterstand opgelopen waardoor je een aantal basiszaken mist. Mogelijk kan dit leiden tot studieovertraging. Maak een plan zodat je de opleiding succesvol kunt vervolgen.
D (BBL)	Het systeem van werkend leren is voor jou minder geschikt. Je stapt over naar de BOL-opleiding op het HMC.
E (BOL)	De opleiding is voor jou minder geschikt. Je kunt overstappen naar een lager niveau van dezelfde opleiding of overstappen naar een andere opleiding binnen het HMC. Werkend leren (BBL) is misschien een optie. Bespreek de mogelijkheden met je studiecoördinator.
F	Je leerhouding of beroepshouding en je prestaties zijn beneden de norm. Binnen het HMC zijn er geen mogelijkheden meer, we gaan niet met elkaar verder en ontbinden de overeenkomst. Het kan zijn dat je nog leerplichtig bent of dat voor jou de kwalificatieplicht geldt. Wij helpen jou in ieder geval een andere geschikte opleiding te vinden.

4.4 VERSNELLEN OF VERTRAGEN

In sommige gevallen en bij sommige vakken is het mogelijk om sneller of langzamer door het programma te gaan. Bijvoorbeeld bij taal, rekenen of beroepsgerichte lessen.

Als je hiervoor mogelijkheden ziet, bespreek deze dan met je SLB'er.

Bij sommige opleidingen zijn er ook officiële verkorte trajecten. Voor deze trajecten geldt dat je, na het behalen van twee C-adviezen in periode 1 en 2 van het eerste jaar van de opleiding, overgeplaatst kan worden naar het reguliere opleidingstraject.

5 Examinering

Tijdens je opleiding doe je meerdere examens. Het is belangrijk voor jou om te weten *hoe* en *wanneer* examens plaatsvinden. De specifieke informatie over de beroepsgerichte examens en de planning ervan vind je in elke OER per opleiding. Algemene informatie over examens op het HMC vind je hieronder en op [intranet](#).

5.1 EXAMENS OP HET HMC: HET HOE EN WAAROM

Op het HMC vinden we het belangrijk dat jij weet wat je leert, en ook waarom je dit leert. Wat je hebt geleerd, kun je laten zien in examens. In je examens toon je aan dat je aan de eisen van de opleiding voldoet. Als je aan alle eisen voldoet, ontvang je het diploma van je opleiding.

Wij hanteren drie uitgangspunten voor de manier waarop we examens beoordelen.

We doen dat:

- ◇ waarderend – gericht op de kwaliteiten die je laat zien en verder kan ontwikkelen.
- ◇ deskundig – jouw beoordelaar heeft op vakgebied de kennis en kunde om jou te beoordelen.
- ◇ objectief – op grond van feiten en zoveel mogelijk aan de hand van vaststaande normen.

Als het even kan, examineren we met beoordelaars uit de beroepspraktijk.

Het is vanzelfsprekend dat ons onderwijs goed moet voorbereiden op de examens.

Van jou verwachten we dat jij weet wat er tijdens examens van je verwacht wordt. Heb je vragen? Stel ze aan je docenten! Je hebt als examenkandidaat ook rechten en plichten. Zo heb je voor elk examen recht op twee examenkansen (en in principe niet meer dan twee). Alleen bij hoge uitzondering kun je een derde examenkans aanvragen. Meer informatie daarover vind je in het Examenreglement cohort 2025, te vinden bij de onderwijsdocumenten op Intranet.

5.2 BEROEPSGERICHTE EXAMENS

Welke beroepsgerichte examens je moet doen voor je opleiding, vind je in het examenplan van elke OER per opleiding. Deze examens zijn gebaseerd op de kerntaken en werkprocessen uit de kwalificatiedossiers. Je moet ze afronden met minimaal een voldoende.

De meeste examens worden afgenomen in de vorm van een Proeve van bekwaamheid. Door middel van een opdracht die lijkt op de vaardigheden uit je beroep, laat je zien dat je aan de eisen voldoet. Zo'n examen kan op school plaatsvinden of in een bedrijf. Bij een aantal opleidingen krijg je aparte kennisexamens. Ook een portfolio of het presenteren van een portfolio met eindgesprek kan een examenvorm zijn.

5.3 EXAMENS VOOR KEUZEDLEN

Ook voor alle keuzedelen die je volgt in je opleiding, doe je examens. Daarbij zetten we verschillende examenvormen in, zoals een Proeve van bekwaamheid, een kennisexamen of een portfolio. Voor keuzedelen gelden speciale diploma-eisen, die vind je in het schema hieronder.

DIPLOMA-EISEN KEUZEDLEN EN DE COMPENSATIEREGELING

Voor opleidingen die twee, drie of vier jaar duren, hoef je niet voor alle keuzedelen een voldoende te hebben gehaald om je diploma te krijgen. Want bij keuzedelen hanteren we een compensatieregeling: soms kun je een onvoldoende voor een keuzedeel compenseren met een hoger cijfer van een ander keuzedeel: we kijken dan naar het gemiddelde. Elke opleiding bevat de verplichting van één of meer keuzedelen: die tellen anders mee dan die buiten de verplichting. Hieronder vind je de regels bij de diploma-eisen van keuzedelen.

Je hebt voldaan aan de diploma-eisen voor keuzedelen als:

- ◇ je voldoet aan de keuzedeelverplichting van je opleiding (zie ook 2.2.2 Keuzedelen);
- ◇ het gemiddelde van de examenresultaten van de keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting ten minste een 6 ($\geq 5,5$) is;
- ◇ voor ten minste de helft van de keuzedelen het resultaat minimaal een 6 ($\geq 5,5$) is;
- ◇ de keuzedeelresultaten niet lager dan een 4 ($< 3,5$) zijn.

Let op: aan al deze vier voorwaarden rondom keuzedelen moet zijn voldaan.

De resultaten van keuzedelexamens worden weergegeven in cijfers of in O-V-G. Om de compensatieregeling te kunnen toepassen, worden resultaten O-V-G in Magister omgezet naar cijfers, volgens de volgende tabel:

WOORD	CIJFER
Goed	8
Voldoende	6
Onvoldoende	4

De resultaten die je hebt behaald, worden per keuzedeel vermeld op de resultatenlijst bij je diploma. Om te bepalen of je aan de compensatieregeling hebt voldaan, berekenen wij het gemiddelde resultaat van jouw keuzedelen - dat gemiddelde vermelden we niet op je diploma of resultatenlijst.

Nog een paar spelregels hierbij:

- ◇ Bij de berekening van het gemiddelde telt de omvang van de keuzedelen niet mee. Een keuzedeel van 480 SBU telt dus even zwaar als een keuzedeel van 240 SBU.
- ◇ Als je opleiding de verplichting van slechts één keuzedeel heeft, dan moet je voor dit keuzedeel dus ten minste een 6 ($\geq 5,5$) halen.
- ◇ Heb je meer keuzedelen gevolgd dan verplicht binnen je opleiding? Dan tellen we het in de keuzedeelverplichting voorgeschreven aantal mee, en nemen daarbij de keuzedelen die je met de hoogste cijfers hebt afgesloten.
- ◇ Op het diploma worden de met een voldoende behaalde keuzedelen vermeld. Op de resultatenlijst worden **alle** keuzedelen met een cijfer vermeld (zowel voldoende als onvoldoende).

5.4 EXAMENS TALEN EN REKENEN

Voor Nederlands, rekenen en bij sommige opleidingen Engels, doe je meerdere examens. Dit kunnen Centrale examens en Instellingsexamens zijn. In de schema's hieronder staat welke examens je moet doen en wat de slaagnorm is. Ook zie je welke taal- en rekenniveaus je moet halen.

SCHEMA 5. EXAMENS NEDERLANDS EN REKENEN VOOR OPLEIDINGEN NIVEAU 2 EN 3

VAARDIGHEID	NIVEAU	SOORT EXAMEN	WEGING		SLAAGNORM
NEDERLANDS					Eindcijfers Nederlands en rekenen: 1 x ≥ 5 en 1 x ≥ 6
Lezen en luisteren	2F	Centraal examen	3/6	50%	
Spreeken		Instellingsexamen	1/6	50%	
Gesprekken voeren		Instellingsexamen	1/6		
Schrijven (inclusief taalverzorging)		Instellingsexamen	1/6		
				100%	
REKENEN					
Alle domeinen	Mbo-rekenniveau 2 of 3	Instellingsexamen		100%	

Bij de opleidingen Retailmedewerker (niveau 2) en Retailspecialist (niveau 3) geldt een uitzondering: Engels is als moderne vreemde taal onderdeel van het kwalificatiedossier. Het is dus geen keuzedeel. Zie de OER per opleiding (5.2 Examinering) voor meer informatie. Let op: de slaagnorm in schema 5 (Nederlands en rekenen) geldt precies zo voor de opleidingen Retailmedewerker en Retailspecialist.

SCHEMA 6. EXAMENS NEDERLANDS, REKENEN EN ENGELS VOOR OPLEIDINGEN NIVEAU 4

VAARDIGHEID	NIVEAU	SOORT EXAMEN	WEGING		SLAAGNORM
NEDERLANDS					Eindcijfers Nederlands, rekenen en Engels: 1 x ≥ 5 en 2 x ≥ 6
Lezen en luisteren	3F	Centraal examen	3/6	50%	
Spreken		Instellingsexamen	1/6	50%	
Gesprekken voeren		Instellingsexamen	1/6		
Schrijven (inclusief taalverzorging)		Instellingsexamen	1/6		
				100%	
REKENEN					
Alle domeinen	Mbo-rekenniveau 4	Instellingsexamen		100%	
ENGELS - MINIMUM NIVEAU					
Lezen en luisteren	B1	Centraal examen	3/6	50%	
Spreken	A2	Instellingsexamen	1/6	50%	
Gesprekken voeren		Instellingsexamen	1/6		
Schrijven		Instellingsexamen	1/6		
				100%	
ENGELS - HOGER NIVEAU ³					
Lezen en luisteren	B2	Centraal examen	3/6	50%	
Spreken	B1	Instellingsexamen	1/6	50%	
Gesprekken voeren		Instellingsexamen	1/6		
Schrijven		Instellingsexamen	1/6		
				100%	

³ Er zijn verschillende niveaucombinaties mogelijk. De Instellingsexamens moeten in ieder geval allemaal op hetzelfde niveau worden afgelegd.

Voor Nederlands en Engels worden het cijfer van het Centrale examen (= 1 cijfer met 1 decimaal) en het gemiddelde cijfer van de Instellingsexamens (=1 cijfer met 1 decimaal) gemiddeld tot 1 geheel cijfer. Daarbij volgen we de gebruikelijke afrondingsregels: zo wordt een 5,6 een 6, een 6,45 ook een 6 en een 6,5 een 7. Het behaalde resultaat voor het Instellingsexamen rekenen wordt uitgedrukt in een geheel getal uit de reeks 1 t/m 10.

Je hebt voldaan aan de diploma-eisen voor Nederlands, rekenen en Engels als je gemiddeld ten minste twee zessen en een vijf haalt (bijvoorbeeld een vijf voor Engels en een zes voor Nederlands en rekenen).

Centrale - en Instellingsexamens taal en rekenen mogen worden afgenomen zodra je daar aantoonbaar aan toe bent. Het advies van de vakdocent is hierin doorslaggevend. Er gelden speciale voorwaarden als je voor deze vakken eerder examen wilt doen (zie daarvoor 5.6.2).

5.5 EISEN LOOPBAAN EN BURGERSCHAP

Ook voor Loopbaan en Burgerschap geldt dat je moet voldoen aan de eisen. Er is voor deze onderdelen geen eindniveau dat je moet aantonen. Wel is er een inspanningsverplichting.

Voor Burgerschap voldoe je aan de inspanningsverplichting op het HMC als je:

- ◇ bij minimaal 80% van de lessen aanwezig bent;
- ◇ bij deze lessen een actieve houding laat zien;
- ◇ Alle lesbrieven voldoende maakt en inlevert en/of presenteert.

Voldoe je hier niet aan, dan krijg je een kans om dit te herstellen.

Hoe je voor het onderdeel Loopbaan laat zien dat je voldoet aan de inspanningsverplichting, hoor je in de SLB-lessen tijdens je opleiding.

5.6 BIJZONDERE AANVRAGEN ROND EXAMINERING

Er zijn verschillende situaties waarin je, om inhoudelijke of andere redenen, extra aanvragen kunt doen rond examens. Die situaties vind je hieronder.

5.6.1 EXAMEN DOEN OP EEN HOGER NIVEAU

Als je een niveau 2- of 3-opleiding doet, kun je Nederlands en rekenen afleggen op een hoger niveau. In schema 7 zie je hoe je hiervoor in aanmerking kunt komen.

Ook voor Engels op niveau 4 heb je de mogelijkheid om het Centrale examen en de Instellingsexamens op een hoger niveau af te leggen. Zie ook hiervoor het schema.

Als je het hogere niveau behaalt, dan wordt dit op de resultatenlijst bij het diploma vermeld.

SCHEMA 7. WANNEER EN HOE AANVRAAG EXAMEN OP HOGER NIVEAU

	WANNEER?	HOE?
1.	Bij eerste examenkans	In overleg met je docent, via een verzoek bij de examencommissie (formulier op intranet: Aanvraag examen Nederlands, Engels, rekenen op hoger dan vereist niveau)
2.	Na behalen eerste examenkans: als je voor het onderdeel bij de eerste kans op het vereiste niveau een voldoende hebt behaald.	Doorgeven aan je docent

5.6.2 EERDER EXAMEN DOEN VOOR NEDERLANDS, ENGELS OF REKENEN

Voor Nederlands, Engels en rekenen is het soms mogelijk om eerder in je opleiding examens te doen.

Hieronder zie je hoe dit traject eruit ziet en wat de voorwaarden en regels zijn. De aanvraag voor vervroegd examineren doe je bij je docent Nederlands, Engels of rekenen.

Goed om te weten: tot je vervroegd examen doet, ben je verplicht om deel te nemen aan alle beroepsgerichte en generieke lessen Nederlands, Engels of rekenen. Na het behalen van een examen blijven de beroepsgerichte lessen nog steeds verplicht.

TRAJECT VERVROEGD EXAMINEREN **NEDERLANDS**

Vaardigheden: Lezen, Luisteren, Schrijven.

ROTTERDAM

EIND PERIODE 2, LEERJAAR 1	EIND PERIODE 4, LEERJAAR 1
Je docent Nederlands beslist of je het traject vervroegd examineren mag gaan volgen.	Je docent Nederlands beslist of je in leerjaar 2 vervroegd examen mag doen.
Voorwaarden	
EIND PERIODE 2, LEERJAAR 1	EIND PERIODE 4, LEERJAAR 1
Succesvol behaald: 1. TNT 100% 2F2; 2. Eindtoets 3F Starttaal Online (taalverzorging); 3. Toetsen en opdrachten periode 1 en 2 op taalniveau 3F.	Succesvol behaald: Alle oefenexamens Lezen, Luisteren en Schrijven op 3F.

AMSTERDAM

EIND PERIODE 4, LEERJAAR 1
Je docent Nederlands beslist of je in leerjaar 2 vervroegd examen mag doen.
Voorwaarden
EIND PERIODE 4, LEERJAAR 1
Succesvol behaald: 1. Alle oefenexamens Lezen, Luisteren en Schrijven op 3F; 2. Alle opdrachten en toetsen op 3F.

Algemeen geldende regels:

- ◇ Als je een onvoldoende voor een vervroegd examen haalt, dan volg je daarna het gewone (reguliere) traject. Dit betekent dat je pas bij de reguliere herkansingsmogelijkheid de kans krijgt je examen te herkansen en dus niet deelneemt aan de reguliere eerste afname.
- ◇ Als je het vervroegd examen mist, verspeel je jouw eerste examenkans. Je hebt dan nog één examenkans én je gaat het gewone (reguliere) traject volgen.

TRAJECT VERVROEGD EXAMINEREN **ENGELS**

Vaardigheden: Lezen, Luisteren, Schrijven. Voor de vaardigheden Spreken en Gesprekken geldt: overleg met je docent of dit mogelijk is.

2E HELFT LEERJAAR 2	PERIODE 1, LEERJAAR 3
Je docent Engels beslist of je het traject vervroegd examineren mag gaan volgen.	Je docent Engels beslist of je vervroegd examen mag doen.

Voorwaarden:

2E HELFT LEERJAAR 2	PERIODE 1, LEERJAAR 3
Succesvol behaald: Language Level Assessment (LLA): - minimaal B1 Lezen/Luisteren; - minimaal A2 woordenschat en structuur.	Succesvol behaald: Schrijfpdracht op minimaal A2-niveau met minimaal 6,0 afgerond.

Algemeen geldende regels:

- ◇ Als je een onvoldoende voor een vervroegd examen haalt, dan volg je daarna het gewone (reguliere) traject.
- ◇ Als je het vervroegd examen mist, verspeel je jouw eerste examenkans. Je hebt dan nog 1 examenkans én je gaat het gewone (reguliere) traject volgen.

Uitzonderingen:

Hoor jij bij een van de volgende drie groepen? Dan kan jouw docent al in leerjaar 1 besluiten dat je vervroegd examen mag doen:

1. Je zit in een verkort traject en je laat zien met de instaptoets LLA (eind periode 1, leerjaar 1) dat je voldoende kennis en vaardigheden hebt om vervroegd examen te doen.
2. Je hebt een taalcertificaat.
3. Tweektalig (Nederlands/Engels).

TRAJECT VERVROEGD EXAMINEREN REKENEN

Voor het vak rekenen kunnen studenten die daarvoor in aanmerking komen, vervroegd examen doen. Zie traject vervroegd examineren hieronder:

ROTTERDAM

De rekendocent bepaalt op basis van twee proefexamens het traject voor de student: regulier of vervroegd examineren. Voor proefexamen 1 moet een resultaat van minimaal 70% worden behaald en voor proefexamen 2 minimaal 7,0.

AMSTERDAM

Op basis van het resultaat van proefexamens wordt bepaald of een student vervroegd kan examineren. De rekendocenten bepalen begin schooljaar 2025-2026 de periodes waarin de proefexamens worden afgenomen. De toetsing vindt plaats middels een nulmeting (RNT) aan het begin van de opleiding en twee proefexamens. De resultaten daarvan moeten minimaal een 7,0 zijn. De student krijgt deze informatie van de rekendocent.

Algemeen geldende regels:

- ◇ Studenten die een onvoldoende voor een vervroegd examen behalen, volgen daarna het reguliere traject.
- ◇ Studenten die het examen missen, verspelen daarmee hun eerste examenkans én de kans om vervroegd te examineren. Zij volgen daarna het reguliere traject en hebben nog 1 examenkans.

5.6.3 VRIJSTELLING VAN EXAMENS

Heb je bij een andere mbo-opleiding of op havo of vwo al examens Nederlands, rekenen of Engels van hetzelfde of een hoger niveau behaald? Of heb je examens keuzedelen of beroepsgericht afgerond? Dan kun je bij de examencommissie vrijstelling voor deze examens aanvragen. Kijk voor meer informatie en hoe dit aan te vragen op [Intranet](#).

Let op: doe dit bij voorkeur voor het einde van de eerste lesperiode.

Van de examencommissie hoor je of je vrijstelling van examens krijgt. Krijg je vrijstelling, dan staat dit als 'Vr' vermeld in je examenboom.

Als je vrijstelling van examens hebt gekregen, geldt nog steeds aanwezigheidsplicht voor de beroepsgerichte taal- en rekenlessen. Informatie over de lesplanning krijg je van je vakdocent.

5.6.4 AANGEPASTE EXAMINERING

Wil je aanpassingen bij je examen(s) en toets(en), zoals extra tijd of hulpmiddelen? Dan kun je daarvoor een aanvraag indienen bij de examencommissie. Op [Intranet](#) staat hoe je dit kunt doen.

Dien dit minimaal zes weken voor je eerste examen in, anders kan het niet op tijd behandeld worden.

De examencommissie beoordeelt je aanvraag en besluit of de aanpassingen aan jou worden toegekend.

Voor de meeste aanpassingen is het nodig dat we op school een geldige verklaring of diagnose hebben ingezien. Heb je die nog niet laten zien bij je intakegesprek of aan het begin van je opleiding? Maak dan een afspraak met de begeleider passend onderwijs die aan jouw opleiding gekoppeld is en laat je verklaring(en) of diagnose(s) inzien. Als je aanpassingen aan toetsen en examens nodig hebt, wordt dit vastgelegd in jouw ondersteuningsafspraken.

Wil je hulp bij het indienen van je aanvraag bij de examencommissie? Vraag je SLB'er om hulp of maak een afspraak met de begeleider passend onderwijs die aan jouw opleiding gekoppeld is. Hun contactgegevens staan op Intranet. Meer informatie over aangepaste examinering vind je op de website van het HMC: hmcollege.nl/begeleiding.

5.7 EXTRANEUS: GEEN LESSEN MEER VOLGEN, WEL EXAMENS DOEN

In overleg met de school kun je je aan het eind van je opleiding laten inschrijven als extraneus (ook wel examenkandidaat genoemd). Dat betekent dat je staat ingeschreven op de school, maar dat je geen schoolgeld hoeft te betalen. Je volgt dan geen lessen meer, maar kunt je wel inschrijven voor de examens die je nog moet maken. Hiervoor betaal je dan per examenkans.

Van deze extraneus-regeling kun je bijvoorbeeld gebruikmaken als je geen recht meer hebt op extra examenkansen binnen je reguliere opleidingsduur. Dit kan natuurlijk alleen wanneer je nog maar enkele examens hoeft te doen.

6 Examenreglement

Bij deze OER hoort een apart Examenreglement cohort 2025. Hierin vind je de regels en afspraken die gelden voor de examinering en diplomering. Zo is bij HMC de regel dat je voor alle examens twee examenkansen hebt. Ook geldt er, wanneer je te laat komt voor een examen, een maximale tijdsduur waarbinnen je nog wordt toegelaten.

Lees voor deze en andere belangrijke regels het examenreglement goed door: ga naar Examenreglement cohort 2025, te vinden bij de onderwijsdocumenten op [Intranet](#).

7 Diplomerings

7.1 DIPLOMA-EISEN

Om het diploma voor je opleiding te krijgen, gelden samengevat de volgende eisen:

- ◇ minimaal een voldoende gehaald voor elke kerntaak uit het kwalificatiedossier dat bij je opleiding hoort;
- ◇ voldoen aan de zak-/slaagregeling voor keuzedelen (inclusief compensatieregeling);
- ◇ voldoen aan de eisen voor talen en rekenen;
- ◇ voldoende goedgekeurde uren BPV hebben gevolgd en minimaal een voldoende hebben voor je beroepshouding in de laatste BPV;
- ◇ voldoen aan de inspanningsverplichting voor Loopbaan en Burgerschap.

Je kunt pas diplomeren als je aan alle gestelde eisen hebt voldaan. De examencommissie stelt vast of je kunt diplomeren en recht hebt op een diploma.

7.2 ZONDER DIPLOMA DE SCHOOL VERLATEN

Als je zonder diploma de school verlaat, heb je mogelijk recht op een mbo-verklaring. Dat is het geval als je tenminste één examen tijdens je opleiding hebt gedaan.

Een mbo-verklaring kun je gebruiken om in een vervolgopleiding te laten zien welke delen je hebt behaald. Mogelijk kun je op basis daarvan een of meer vrijstellingen krijgen. Ook werkgevers kunnen vragen om een mbo-verklaring. De mbo-verklaring kun je aanvragen bij de studiecoördinator van je opleiding. Alle studenten tot 23 jaar zonder startkwalificatie krijgen automatisch een mbo-verklaring toegestuurd van de school.

8 Klachtenregeling

Op het HMC doen we ons best om ons onderwijs zo goed mogelijk in te richten en af te stemmen op ieders behoeften. Toch kan het gebeuren dat er iets misgaat. Heb je daar een klacht over, dan streven we er altijd naar om je klacht zo snel mogelijk, en in goed overleg met jou als student, op te lossen. Daarom kun je altijd eerst de studieloopbaanbegeleider, de studietoetscoördinator, de teamleider, de locatiedirecteur of, als de klacht een medewerker betreft, die medewerker aanspreken. We bekijken altijd eerst of je klacht in goed overleg op te lossen is.

Het kan voorkomen dat de klacht ernstig van aard is. Of dat het onderlinge overleg niet tot een bevredigende oplossing voor jou heeft geleid. Voor deze situaties heeft het HMC een formele klachtenprocedure: die vind je [hier](#).